

D'Léierchen

Michel Rodange **D'LEIERCHEN**
(Dem Léiweckerche säi Lidd)

Facsimilé an Transcriptioun

Lëtzebuerg / Actioun Lëtzebuergesch / 1973

Handwritten text, possibly a title or author name, appearing as a faint bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a date or location, appearing as a faint bleed-through from the reverse side.

D'Léierchen

Kaum huet d'Feld dat frëndlecht Feier
Vun der Aussentssonn gesunn
As mam Plou aus Stall a Scheier
4 D'lescht e Bauer ausgezunn.

Fir de Plou em nach ze driewen
War säi Jéngelchen aläert,
Deen nët wëllt doheem méi bleiwen
8 An e souz um viischte Päerd.

Op der Schëllche stoung ze denken
D'Léierche mam Häerz voll Lidder
Fir de Béifchen nach ze zänken
12 Duckelt s'an de Som sech nidder.

Bis e laascht war, an du stëmmt se
Un e Liddchen, datt et kraacht
Op der Nouteleder klëmmt se
16 Datt dem Béifchen d'Häerz alt laacht.

An du sot en: Papp, ech mengen
Bal de Vull dee kënnt och schwätzen.
Lauschter, sot de Papp zum Klengen,
20 Ech kann d'Liddchen iwersetzen.

I

Bas de do, mäi léiwe Frëndchen
Ma de Wanter dee war laang!
Kuck, ech hat keng fréilech Stënnchen
24 'T war fir dech a mech mer baang.

An du koum ech dech besichen
Well du goungs nët méi eraus
Mann wat hues jo du eng Kichen
28 Wat eng Scheier wat en Haus.

Wi zerguttster, a wat Saachen!
An déng Fräche gouf mer Brout.
An déng Kanner, wi se laachen,
32 An hir Bäckelcher, wi rout!

Jo, bei dir as Rot nët deier!
Jo a kuck mer wat eng Mësch.
Dat gët Saache fir an d'Scheier
36 An och Suë fir an d'Këscht.

Muerges waars de schuns um Dreschen
Ir der Daudes d'Schung sech stréckt
Bas am Do duurch Wis a Päschen
40 Laascht all Waassergruëf geschréckt.

Jaa, dir wäerd schuns näischt entlafen
A keng Bessréng geet verluer
Wien dech géif fir Efalt kafen
44 Krit jo fir säi Geld keng Wuer.

Eemol koum en aarmen Alen,
An ech houl et wuel an Uecht
Dass de gouf dem schwaache, kalen
48 Vun dem Dësch de ganze Ruecht.

An du schécks e bei den Uewen
An du schwaats em Freed a Mutt.
Bauer, kuck ech muss dech luewen
52 Du gefälls mer vill ze gutt.

Duecht ech wuel, du géifs bal kommen!
D'Hieselhecken hu geblitt
An de Schnéi as all verschwonnen
56 Dann as d'Zäit jo datt ee plitt.

Rüchteg, gläich beim Fréijoorswëndchen
Këmms de mat dem Plou gezunn;
Frou as wi e Kiirmeskëndchen
60 Sin ech nun erbäi geflunn.

Du waars fir mäi Kannerträppchen
An dem Frascht de guttste Mann
An dir sange fir all Gräppchen
64 Ech all Lidder déi ech kann.

Weess d'och, alles huet dech gären
D'ganz Gewan se mécht der Freed
Kucks de no a kucks de fären
68 Alles gréisst dech wäit a breet.

Do as d'Wis am grénge Kleedchen
Kuck wi laacht se dir sou léif
D'Grieschen och hiirt butzeg Meedchen
72 Kuckt der no a steet op d'Zéif.

An ech hu mam Weesseseemchen
Och schuns dénger Rieds gehat,
Mat all Wis a Feld a Beemchen
76 Hun *och* vun dir geschwat.
76 *och* duergestrach, *vill* driwwer geschriwwen

D'Wis, déi sot: ech brénge Fudder
Fir séng Päerd a fir séng Kéi
An de Kléi och hire Brudder
80 Sot: ech bréngen em nach méi.

An de Weess versprouch nët manner:
Waart, ech man de Bauer frou
Well ech brénge sénge Kanner
84 Kiirmeskuch a Freed derzou.

D'Patte loossen d'Beem mer kucken
Soten all: mer dun eist Bescht.
Looss äis nach e wéineg brucken
88 Stäipe muss en all eis Äscht.

D'Rief se huet mer och eng Seechen
Nichterowend scho verzielt
Vun dem allerbeschte Greechen,
92 Deen se fir dech auserwielt.

Looss e wéineg nach gewäerden
Bauer o da gët et Freed
Kuck mat wäisse Wolkenhäerden
96 Fiirt jo d'Sonn nu schuns op d'Weed.

An den Himmel kuckt sou frëndlech
Grad as wann e schwätze géif:
As der Eppes, so em 't mëndlech,
100 Well ech weess du bas em léif.

Wëlls de Blumen, Bléie, Blieder
Fruucht an Uebs a(n) d'Gras och grouss
So et! O dat *schéinste* Wieder
104 Huet e jo fir dech am Schouss.
103 *schéinste* verbessert an *beste*

Jaa, du wäers och nët vergiessen
Fir déng Fra de Määsch a Fimmel
An de renge feine Fliessen
108 Soll hir bléien wi *d* en Himmel.
108 *d* duerchstrach

An ech mengen och nach halwer
Häss de gären nach alt wuel
Schéi jong Fillen, lëschtég Kalwer
112 An och Lämmercher eng Zuel.

Haltla hee! nu looss dat wuessen
Well zum leschten häss de gär,
Datt der kalwe sollen d'Uessen,
116 Datt de Bauer géif en Här.

Guer ze räich as nët vum Beschten
D'Kiirmes mécht eis all gelott.
An de Räichen huet zum leschten
120 Nëmme Geld a guer kee Gott.

III

Zënter datt den alen Uedem
D'Paredäis der huet verluer,
Hal dech fest dach um Äerd buedem
124 An um Kolter an um Schuer!

Schlecht vun Uebs a grouse Bëscher
Hun zum éischten d'Lett gelieft
Hei als Jeër, *do* als Fëscher
128 Hallef wëll dohier geschwieft.
127 *iwwer Hei steet Sin; iwwer do steet an*

An eng Hiel, en Daach vu Reiser,
Hott gebaut a muer vergiess,
Waren deemol nach hir Haiser,
132 Wou se plakeg hu gesiess.

An nun, heescht et, hätt op Äerden
Gott en Engel hier geschéckt,
Deen den *H* aarmen Mënschenhäerden
136 Weessen-*Éigen* hätt gepléckt;
135 *H* duerchstrach
136 *Eigen* verbessert an *Eien*

Deen och hätt se *do* geléiert
Wi een d'Käercher reng zerdréckt,
Wi een d'Miel an d'Waasser réiert
140 An am Feier d'Broust sech béckt.
137 *do an du* verbessert

Wien huet d'Äerd nu d'éischt gegruewen
Op den ale Wues geruet?
Deen als Bauer as ze luewen
144 Deen de Som mam Feld bestuet.

Dem Gescheiten nu séng Jongen
Gin nach weider, léiren zou.
An de Stéier gët gezwongen,
148 *Dun* en zitt den éischte Plou.
145 *dem Gescheiten* iwwer eppes Aneshtes drageschriwwen
148 *Dun* ersat duerch *An*

Drop erfannen s'och eng Millen,
Déi se dréie mat der Hand;
An se ackren an se zillen,
152 An se liewe mat Verstand.

D'Nout deet sichen, an se fannen
Émmer schéiner man se d'Liewen
D'Fralett léiren d'Woll nu spannen
156 An zu Duch de Fuedem wiewen.

Vill schéi Saache lougen déiweg
De Gescheite bruecht se duer:
Bauer sief am Fach du préiweg
160 Notzt hett nët, *d'*notzt *et* muer
160 *d'* bäigesat; *et* duerchgestrach, *dach* driiwergeschriwwen
an duerchgestrach, drénnerggeschriwwen *allt*

D'nei Erfëndonk muss de préiwen
Séimaschin Hobitzplou.
Wou et geet, do wäers d' et léiwen:
164 Wuel, et geet nët émmerzou.

Liichte Buedem, liicht as d'Pléien
Riicht déng Éigen no der Scholl,
Missen dräi deer Päerd s'och zéien;
168 Deemno Buedem, deemno d'Roll.

Looss déng Pléi a Wone maachen
Vun em Meeschter an dem Stéch,
Well et geet an dene Saachen
172 Ganz exakt a bis an d'Bréch.

Lauschter, Bauer dët as richtig
Alles geet wann s du gutt gees,
Wa's de méchs 't as alles wichtig
176 Fir d' ganz Mënschheet wéi s de weess.

Aner Lett sin och wuel ierdeg
An se maachen dët an dat
Oune dech da sin s' all fierdeg,
180 Bauten s'och aus Gold hir Stad.

Fir der d'Aarbecht liicht ze maachen
As och alles gutt gesénnt.
Wat Maschinnen a wat Saachen
184 Ee jo hett fir dech erfënt!

Kuck emol di ural Weën
Iwer Hiwel Steen a Kniwel
Déif Geléiser an de Leën
188 Am Moraas bis iwer d' Stiwel.

Elef Päerd u fënnef Zenner
An om Iesel d' Mëscht am Sak.
Ee Gespann a siwe Männer,
192 Mat der Gäissel klick a klak!

Himmel Häll an Donnerwieder
Alles gouf dann ugejaut:
Aus dem Eisen aus dem Lieder
196 Fueren d'Päerd mat zrassner Haut.

Këmmt nu zréck d'Gefier un d'Rennen
Schleeft et d'Béischen op de Récker
Ir ee kann e Mëttel nennen,
200 Trëllt d'Gespann an dausend Stécker.
198 et as bäigeschriwwen

Kuck nu d'Stroossen, déi sech zéien
Kräizwees hin an hier duurch d'Land:
Wi d'Gespänner driwwer fléien!
204 A geféiert vun em Kand.

Iwer Suppen sti schéi Brécken,
D'Leë sin ewech gehan
An du kanns och oune Zécken
208 Dag an Nuecht déng Rees nu man.

Wann de Bierg sech héich och wénkelt
Bis un d'Wolken wi eng Buurg
Wou de Wee nët driwwer krénkelt,
212 Geet en Tunnel drënner duurch.

Héischt et päifen, wäit vu fären?
An de Buedem, wi e schuddert!
Récken d'Fielzen aus de Lären?
216 Stolz këmmt d'Feierpäerd geduddert!

Ëm séng Héif, kuck, wi et fonkelt
Séng Geschwënnheet mécht dech dronken
Wou säin Otem d'Sonn verdonkelt,
220 As säi Wee op gliddeg Quonken!
220 op duerch vu ersat

'T këmmt dohier as wi der Donner.
'T rennt ewech as wi geblëtzt,
'T hëlt mat fort wi duerch e Wonner,
224 Wien op séngem Suedel sëtzt.

Fro: Wouhier? Vun allenennen.
Fro: Wouhin? Wou Mënsche sin.
Wëlls de rondëm d'Æerd mat rennen?
228 Setz dech op a fuer dohin!

Dat as d'Feier, dat as Eisen,
Waasser, an der Mëschenhand.
An de Mënsch dee këmmt beweisen,
232 Wat e kann duerch säi Verstand.

*D'Mënschheet huet hiirt Spill gewonnen,
All Natioune si verbonnen;
All Entfernonk as verschwonnen:*
232a *D'Jor sin Méind, an d'Méind si Stonnen.*
229a—232a Déi ganz Strof as duerchgestrach
232a Méind duerchstrach an duerch Deg ersat

Fäert nët méi de groussen Honger
Mécht de Frascht déng Somen dout
Well de Yankee wi den Onger
236 Schécke gutt a wuefeel Brout.
233—236 as mam Bleistëft bäigeschriwwen

IV

'T war e Bauer no um Stierwen,
Deen zu séng Kanner sot:
Wéineg wäerd der vu mer ierwen,
240 Hun ech mech och vill gplot.

Kleng as d'Zuel vun eise Stécker
Awer eent as dach ze luewen:
Well an engem vun de Récker
244 Lait e Quascht vu Gold begruewen.

Sicht hei vir a sich dohannen
Doeruechter, an der Mëtt:
Grueft a wullt, der wäerd et fannen,
248 A vergiewes sicht der nët.

Wi de Papp nu war begruewen,
Gin séng Jongen sech un d'Sichen:
Läit et ennen läit et uewen,
252 Dat war séier dënn ze richen.

Mat den Hele, mat Pioschen
Worfen s'alles duercherneen
Ma se fannen nët e Groschen,
256 Nëmme Buedem, Sand a Steen.

An du gouwen s'onzefridden
Well hir Aarbecht war nët liicht:
Hat een aner se virschnidden?
260 Hat de Papp se vläicht beriicht?

An den Eelste sot: Nun hu mer
Wuel gedresch dat eidelt Stréi
Duerch de léiwe laange Summer
264 A verluer as all eis Méi.

Dach a Gottesname séien
Looss mer dran nun eise Weess,
Datt en aner Jor mer kréien.
268 Eppes dach fir eise Schweess.

An se séiten an hir Stécker:
Gouf jo dat eng Fruucht derno!
An der Fur wi op de Récker
272 Stoung as wi e Ridd se do.

Jo an hätt een dra geschiwen
Och e Rad vun engem Plou,
Riicht op wir et ston dra bliwen.
276 Denkt, du waren d'Jonge frou!
276 t duerchgestrach

An se soten: Jo nun hu mer
Fond, wat eise Papp äis sot
A mer hun am leschte Summer
280 Äis nët ëmmesoss geplot.

Da's eng Seeche, léiwe Bauer
Awer gutt fir dech erduecht:
Gët der d'Aarbecht dack och sauer
284 Huel dat Bäispill do an Uecht.

Mat der Aarbecht d'Feld beléien
Bréngt der Ligen och an d'Dëppen
Wëlls de Fruucht hun, musst de pléien
288 An nët schënnen oder strëppen.
287 t duerchgestrach

D'Feld muss Loft a Waasser drénken
An der Sonn hiirt frëndlecht Liicht
Schungsdéif muss et enne blénken
292 Hannrem Plou der an d'Gesicht.

Räiss eraus all Steen a Bréimer
Hannrem Plou dech dack gebéckt!
D'Deschlen aus der Wuurzel zéi mer,
296 Datt der d'Fruucht nët dran erstéckt.

297a *Ma du muss doraus nët schäffen*

298a *Datt sech dat op eemol*

297a—298a duerchgestrach

Brooch eraus den haarde Buedem,
Bei der Rouer pléi en an,
Datt de zaarte Wuurzelfuedem
300 *Plaz* kritt an da wuesse kann.
300 *Plaz* dënn duerchgestrach, um Rand ersat duerch *Moll*

Ma du muss doraus nët schäffen
Datt sech dat op eemol méich
Dat ze wéineg geet op d'Häffen
304 An zum Halsbroch dat ze Héich.

Wien sech nët kann Otem schafen
Wann de Balleg nët méi geet,
Wäerd sech draus och wuel nët lafen
308 Wann en d'Saach zerguttst versteet.

Huel déng al verduerwe Stécker
Déif mam Plou, ma no der Rei,
Dët Jor *dee vu wéineg* Récker
312 An dat anert Jor deen hei;
311 *dee vu wéineg* ersat duerch *dëse vun de*

Dass de kanns de Buedem defen,
Well e Wëllen as kee Krëscht,
An dat mécht ee mat den Hefen
316 Vun der allerbeschter Mëscht.

Ir e ganz sech dach bekéiert
Sin dack zwiefel Jor vergaangen,
Wi d'Erfaronk huet geléiert:
320 An dat sin der vun de laangen!

V

Op de Biergen, an de Grënnen
Dausendfach an ëmmer anescht,
As de Buedem uewen ënnen,
324 Bei der Musel wi bei Manescht.

Wi as dat nun all entstanen?
Wie verzielt äis wat geschouch,
Ir di blénkeg Fruuchtgewanen
328 D'Äerd an ir se Mënschen droug!

Ir den Dostär an d'Planéiten
An um Himmel s'alleguer
Ëm hir Sonne schéin sech dréiten
332 War keen Hett a war kee Muer.

Liicht a Loft an Äerd a Waasser
Feierniewel duurcherneen
D'Elementen déi sech haassen
336 Danzen do nach mateneen.

Wie beschreift all Gotteswonne!
Lues a lues mécht d'Keelt sech Här
D'Läicht an d'Schwéiert gin nu sonner:
340 Stenge Schuel an Feierkär.

D'Wolke falen, d'Niewel sénken
Mier a Fielzen sin nu do
Honnerttausend Stäre blénken
344 D'Luucht as klar, den Himmel blo.

Awer *déif* ënnen Damp a Schwiewel!
D'Feier werft an d'Luucht séng Schuel.
Glouseg *Baachen*, Äschenniewel!
348 Bierg a Baschten ouné Zuel.
345 *déif* as ausgestrach
347 *Ba* vu *Baachen* iwer *R??* geschriwwen

Op gejet aus séngem *Leër*
Stiremt d'Mier d'nei Bierg erof,
Wi eng Biffelhäerd, déi d'Jeër
352 Stéire king am Mëtteschlof.
349 *Leer* verbessert an *Leher* an nach emol dernieft ge-
schriwwen

Plakeg stin nu d'Bierg derhanner
Op de Gléchte läit de Läpp
Wou der Äerd hir frëndlech Kanner
356 D'Planzen hiewe frou hir Käpp.

Looss mer *nët* de Kapp zerbreechen
Nët mat dene Saache laang
Wuer d'Geléiert bal nët reechen,
360 Bleiwe mir mam Plou am Gaang.
357 *nët* as gestrach an driwwer *äis* geschriwwen
358 *Nët* an *Eis* geschriwwen?
359 *Wuer* an *Wo* geschriwwen?

Ganz verschidde bei de Mënschen
As de Sann all uechter d'Welt,
A ganz sele wi mer wënschen
364 'T as nët anescht mat dem Feld.

Ent as santeg, dréche, wakeg
Anert schwaarz a mudleg moll
Wou et schwéier as a spakeg,
368 Gët am Summer haart séng Scholl.
365 Schreiffeler *Ent* duurch *Eent* ersat

Dët as puffeg, liicht a schlappg
Wi der Lenzot wuel et guet
Dat as stäif, am Frascht nët happeg
372 Wi dann d'Haartfruucht gär et huet.

Bréngt e schwaacht Gespann vu Kéien
Hei derduurch dee liichte Plou
Misse véier Päerd drun zéien
376 Wat se kënne soss enzwou.

Héich läit dët, dat anert niddereg
Bal as Leem bal Stee säi Bett,
Héi gin d'Hällem dënn an ziddereg,
380 Flatscheg do, an dack ze fett.

Eent bréngt Bichent anert Eechent,
Anert nëmme Ginst an Heed,
D'Wis as vun Natur bezeechent,
384 Schlechte Buedem dréit keng Weed.

Solls de brooche *schon* vir dem Wanter
Oder besser d'Aussenzäit
Huel d'Erfaronk dir als Lanter
388 Wou der d'Saach am Donkele läit.
385 *schon* as duerchgestrach
388 *Donkele* an *Donkele* verbessert
Zeilen 385 bis 388 si bäigepécht

Liichte Buedem dee wëllt bliwen
Duurch de Wanter an der Rascht,
Ma de schwéire, feste, steiwen
392 Mécht een affe gär dem Frascht.

Wi der nu de Mond och wässert
No der allerschéinster Fruucht:
Gutt bearbecht gutt gebessert
396 Dann deet d'Feld der all séng Duucht.

Naasse Buedem héich op Récker
'T mécht de Planze froue Mutt.
Vëlleg Fure queesch duurch d'Stécker
400 Dun dem Som am Wanter gutt.

Dréit eng Wis hei Bock a Jénken
Do dënn Hällem op dem Hiwel
Dou se héijen, dou se sénken
404 An dränéiren, 't wir soss iwel.
403 *Dou se héijen* as an en aneren Text geschriwwen

Dach vergiewens as all Schaffen
As déng Mëschtekaul ze kleng
Well beim Wanen wi beim Saffen
408 Sin dann d'Käercher liicht a kleng.
406 *kaul* duurchgestrach, driwwer *koup*

Looss däi Feld den Hunn dack héiren
Deen om Mëschthaf houfreg kréit
Soss as d'Broochen an d'Dränéiren
412 Ëmmer dach op näischt gedréit.

Wéineg Feld a vëlleg Fudder
Gët vill Mësch a wéineg Plou.
Schankemiel a Kallekspudder
416 Dreiwen d'Planz aus fauler Rou.

- Awer hitt *dech* vir dem Kallek
Huet de Buedem Kalleksteen
Well do spillt en dir de Schallek
420 An däi Feld seet motzeg neen.
417 *dech* steet iwwer der Zeil
- Gutts deet d'Feier och an d'Brennen
Wann een ale Wues opruet,
Ma déng Plaze muss de kennen
424 Wou et notzt a wou et schuet.
- Dréchné Wues op Ginstefäschen
Stécht een dack am Éislek un,
Well do d'Feier an och d'Äschen
428 Eeschtlech gutts dem Buedem dun.
- Wéineg gët dervun an d'Millen
Wou de Buedem *leemeg* as
Well do brennt en sech zu Zillen
432 An dier gës de méi lass.
430 *lehmeg* verbessert a *leemeg*
- Besser dack wi Mëscht a Feier,
(D'al Erfaronk seet et jo)
As d'Geresch vun al Gebaier:
436 Zwanzeg Jor laang hält et no.
- Dass de d'Piff vun dénge Béischten
Nët op d'Stroosse lafe léiss
Soss seet d'Feld, dat as e Wéischten
440 An déng Some gin der béis.
- Fir déng Wise muss de kennen
Vun dem Fléizen och den Zock
Well et daagt nët allenennen
444 Hongrecht Waasser mécht der Bock.
443 *Well et* duerchgestrach an ersat duerch *Awer 't*
- Wou kee Mëstes, as kee Krëstes,
Da's en ale Bauresproch,
Ma deen aner (soss vergëss d'ës)
448 Widderhuel der sechsmol d'Woch.
- Schirble vun de Branntwäinsklucken
D'Schuel vun Affekoten-Nëss,
Owens Kaarte, muerges Brucken
452 Gët schlecht Dong; *dat* as gewëss.
452 *dat* duerchgestrach, drënner an *da* geschriwwen
- Wi de Buedem, sou verschidden
Sin och d'Planzen déi mer hun
Wou di eng si gär zefridden
456 Sin di aner iweldrun.
- Kuer a Wëllkuer gin a liichter,
An de Weess a steiwer Scholl;
Koul a Geescht déi ma Gesichter,
460 Stin se nët a fetter Moll.
- Maansdéif Buedem wëllt de Lisär
Sand a Kallek duurcherneen
Fir de Steekléi as et Misär
464 Lät ze no de Leem a Steen.
Vers 463a duerchgestrach: *Wi am Leem (ass) am Schuwwer wi am Steen*
- Léiflech blo as wi den Himmel
Steet de Fluess am dompe Stéck,
Awer d'Wierk mam Määsch a Fimmel
468 Huet am fette Suwel Gléck.
- Setz op d'waremst Plaz déng Riewen
Wou en d'Sonn kann ëmmer laachen
Datt eng Stënnchen si am Liewen
472 Gär dir schéin a glécklech maachen.
- D'Somfruucht nu, déi muss de wielen,
Bauer, héier u mäi Rot,
Datt der d'Onkraut nët këmmt stielen
476 All déng Aarbecht mat der Sot.
- Duurt a Fëtz, a Rued, wëll Wécken
Bréngé soss déng Fruucht an d'Nout,
Sinneft këmmt der d'Lenz erstécken
480 Kouweess fierft der schwaarz däi Brout.
- Wiessel d'Somfruucht, wëlls de räich gin
D'Feld as mat der friemer frou;
Wann och d'Käercher dann sech och gläich sin
484 'T hëlt a Kaascht a Sieschter zou.
- All Jor wiessel mat den Aarten
Zweemol enges bréngt kee Gléck
Fir an d'Scheier gin déng Faarten
488 Da fir d'zweet der keemol déck.
- Haartfruucht, Huewer, Kléi a Wécken
A mat Speise wiessel of
Eemol mëschten zweemol plécken
492 Gët et dräimol, 't as eng Gof.
- Hitt dech vill am Land ze pautlen
'T bréngt de Bauer ëm de Plou;
Léier selwer d'Feld nët fautlen,
496 Schwaache Stécker looss eng Rou.
Tëscht Zeil 496 a 497 steet *Wahl der Saatzeit*
- Fir d'Gedéiesch ze verschälken
Vun de Käercher Wuurm a Mued
Sin der vill déi d'Somfruucht kälken
500 Notzt et näischt, 't mécht och kee Schued.
- D'Sotzäit nun, déi muss de wielen
Léiwer Dréhent als wi d'Nätzt
D'Müttelmooss drop *kanns de* zielen
504 Wann ee séit a wann ee setzt.
Zeilen 497 bis 504 si beigepécht. — 503 *kanns de* verbessert an *kann een*

Fir gutt Wieder solls de bieten
Eiser Herrgott féiert d'Sonn
Ma vergiess dobäi nèt d'Jieden
508 'T mécht dem Feld eng nätzlech Wonn.

Fort mam Onkraut, dat as d'Iwels
Hal déng Soten dovou sonner
Gëf der Méi, well fir d'Gekniwels
512 Deet der Wieder *nèt* e Wonner.
512 *nèt* ausgestrach an drënner *jo*

Zräiss de Buedem, zräiss féng dack en,
D'Éig an d'Rolle musse schaffen
Solle Weess a Kléi gutt stacken
516 Maach am Mäerz en d'Feld recht affen.

VI

Wann no Frascht a Määrzeschauer
D'Sonn op Bierg an Dall nu schingt
Frou kuckst em dech léiwe da gelt Bauer
520 *Wann* d'Gewan rondem dech gringt.
519 *Frou kuckst em dech da gelt* as an eppes geschriwwen,
wat nèt ze liesen as, *léiwe* as gestrach
520 *Wann* verbessert a *Wäll*

Wann eraus d'jong Some krichen
An di aner si schuns do
Wann de Kapp all Planzen *hiewen*
524 An de Vulle laustren no.
521, 523 *Wann* verbessert a *Wäll*
523 *lichen* an *hiewen* geschriwwen

Well de Bësch mam gréngen Hittchen
Houfreg op dem Bierg *do* nu steet
An den Hiirt mam ale Liddchen
528 An dem Dall em d'Schofhäerd geet.
526 *do* as duerchgestrach

Well d'jongt Lamp duurch blummeg Krädder
Glott zu sénger Mudder spréngt
Awer d'Kou de vollen Edder
532 Owens vun der Weed *em* bréngt.
532 an *em* as *da* drageschriwwen

D'Aarbecht rifft nun allenennen
Haart duurch d'Woch dem Bauer zou;
Ma se geet *em* liicht vun Hännen,
536 Bis de Sonndeg bréngt *em* Rou.
535 an *em* as *dir* drageschriwwen
536 an *em* as *der* drageschriwwen

Wann de schéine Sonndesmuergen
Mat der Réischen op dem Hutt
Këmmt sou halwer ouné Suergen
540 *Gelt dat deet am Häerz der Bauer* gutt.
540a 't deet am Häerz dem Bauer gutt.
540 *Gelt dat deet am* an eppes Aneshtes drageschriwwen;
Bauer as duerchgestrach; *dem* verbessert an *der*; 540a *bäige-*
schriwwen

Well dem *Schweess* un d'Mantelbrietchen
Hänkt nun op dain aalt Wierteskleed
An du këmms wi aus er Liedchen
544 *Wann en dann* op d'Kirch zou *geet*.
541 *dem Schweess* un d' ersat duerch *nun hänkt um*
542 ganz Zeil duerchstrach an driwwer geschriwwen: *D'Wier-*
teskleed mam Wocheschweess
544 *Wann en dann* verbessert an *Wann s de stëll*;
geet verbessert an *gees*

D'wiertes Box, de bloe Kiddel
D'schluetwäisst Hiem de schwaarzen Hutt
Wann och nèt nom leste Mittel
548 Stin dem Bauer sonndes gutt.

Och déng Fra, déng waakreg Kanner
Si jo nett a fest gekleet
Maach mer awer datt dohanner
552 Nèt eng Nott beim Kréimer steet!

Huel an Uecht dech louse Bauer,
An all Buttéck as e Lach
Do an hun der, 't as en Dauer
556 Vill schuns Hals a Bee gebrach.

Virum Lach do läit dem Kréimer
Säi Regester déck a breet
Héischt de, vun dem Buch do géi mer
560 Féils d'an d'Lach dat ditt mer leed.

Well do nidde sëtzt de Riichter
An de Réifer mat dem Bengel,
An se man der wéischt Gesichter
564 An den Huisschen as keen Engel.
564 *och* an *an* drageschriwwen

Hun déi dräi dech ënnrem Hummer,
Alles schlön se der zu Blech
'T sief nu Wanter oder Summer
568 Puddelnakeg flitts d'ewech.

Jee, ech wollt dech *dach* ermennen
An du weess jo wi et geet.
Ma dech wëll ech guer nèt dunnen
572 Well du bas jo nèt verkleet.
569 *dach* duerchgestrach, driwwer geschriwwen *drun*
571 *Ma dech wëll ech* verbessert an drageschriwwen *Dach ech*
wëll dech

Looss den Houfert a séng Plommen
D'Spuerzemkeet behal am Sann:
D'Kleder ma behenn kee Dommen
576 An de Paltong *mécht kee* Mann.
576 *mécht kee* as duerchgestrach an driwwer geschriwwen *nèt*
de

Ma de Liichtfank as en Déier
Wuers de féiers deem séng Mëst
Wäers de fannen datt se séier
580 D'Feld mat Grond a Buedem frësst.
577 *Ma de Liicht* an eppes Aneshtes drageschriwwen; iwwer
Ma as *An* bäigesat

An de Schnedder as e Kärel
Dee ganz lëfteg em dech trëppelt
Dee ka päifen wi eng Märel
584 Wann en d'Wisén der zerschnëppelt.

Looss déng Fraleit nët mat Gaarwen
Op den Hitten dohier gon
An déng Felder mat *schéine* Faarwen
588 Fluddreg em hir Schëllren dron.
587 bei Felder as er gestrach; *schéi* a *schéine* geännert; Inver- 628
siounszeeden *schéine mat*

Weess de, dat si bosseg Spazen
'T steet zevill dobäi am Spill
Well do fueren d'Wiseplazen
592 Haus an Haff der aus dem Still.

Wëlls du, Bauer dech erhiewen
Ma da lief du mat Verstand
Schéiner as däi rouegt Liewen,
596 Wi de Birger hire Wand.

Looss all Stied mat hirem Gallem
Deen no faule Saache récht
Bleif om Land wu d'Päif vum Hallem
600 Schuns déng Kanner glécklech mécht.

Glécklech wie séng véier Mauren
An e schéinen Dällche baut
Do ze liewe mat iech Bauren
604 A mam Rescht op Gott vertraut.

D'ganz Natur as him eng Priedegt,
Maacht em ëmmer frësche Mutt
Well de Gott, dee Vulle siedegt
608 As och brave Mënsche gutt.

An dem Gaart, wann d'Blumme bléien
Hält en dack séng Mëttesrascht
Bei de Kanner, déi bal fléien
612 Wi d'jong Vullen aus dem Nascht.

Da verzielt e sénger Frächen
Wi de Weess *do* an Éige geet
Wi op roude, bloe Flächen
616 Kléi a Fluss om Flouer steet.
614 *do* as duerchgestrach

Jo: de Jorgank kann sech schécken
Fiicht as d'Äerd an d'Loft as waarm,
Kuck, wi d'Blummen all sech bécken
620 Vun dem sneekge Beischwaarm!
620a lénks am Ufank tëscht denen 2 Strofen:
A wi d'Uebsbeem si belueden
Déi säi Papp nach huet geplantz

Aus dem Wéngert schécken d'Riewen
Hire séisse Wäigeroch.
Alles flockst a vollem Liewen,
624 *An 't mécht* Freed dem Bauer och.
624 *An 't mécht* duerchgestrach, um Rand steet *Mécht*, ënner
der Zeil *vill*

An da léisst d' a ronnen Zuelen
Déngem Geescht *wuel* dack de Laf
Wa's de fir de Stot muss huelen
Wat der bleift nach zum Verkaf.
625 Iwwer dëser Zeil steet *Da wuel léisst d'a*; *An* as an *Hie*
geschriwwen; a *léisst* as den *t* duerchgestrach
626 Iwwer *wuel* steet *alt*

Awer héischt d'och, wi et donnert,
Fären hanner Bierg an Dall
Datt däi Béifche mengt verwonnert
632 Ènnrem Buedem wir de Schall.

Kuck, nu kommen d'Wolkerisen
Schwaarz a gro dohier *gerannt*
Däischer kucken s'op déng Wisen
636 An se dreën dénger Sot.
634 *gejot* as a *gerannt* geschriwwen

Sturm as hirem Won säin Täissel
An hir Päerd si d'wëllt Geros.
Roudeblëtz dat as hir Gäissel
640 An den Donner as hir Strooss.
639 *Roudeblëtz dat* as duerchgestrach an ersat duerch *Blëtz-*
gekrénkel

'T këmmt dohier op Feierfliichten
Baang verwallt as Hiirt an Häerd.
D'Bëscher kraachen an all Friichten
644 Leen sech mam Gesiicht op d'Äerd.

Dach sief roueg: fort zitt d'Wieder
Kuck, de *Reebou* steet schuns do.
An him kucken *Hällm*, *Gras* a Blieder
648 An *och d'Uebsbeem* roueg no.
646 *Rebou* duerchgestrach, duerch *Reenbou* ersat
647 *Gras* as iwwer *Hällm* tëscht d'Zeile geschriwwen
648 *och d'Uebsbeem* verbessert den *Uebsbam*

Jee, genuch as *hei* nu dës Sproochen
D'Arbecht feelt am Summer nët:
Mëscht ze féiren, d'Land ze broochen
652 Lou ze schläissen, dat an dët.
649 *hei* as duerchgestrach

VII

Wann zerguttst all Blumme bléien
Dann *huet d'Gras* a Kraut séng Kraaft
D'Zäit as do! Nu hopp un d'Méien
656 Da behält dän Hee séng Kraaft.
654 *huet* as duerchgestrach an drageschriwwen steet *ass*; den *d'*
as gestrach; *séng* duerchgestrach a *voll* driwwer geschriwwen;
Kraaft as a *Saaft* verbessert

Huurteg schlof a kuurzen Nuechten
Fréi rifft d'Wuechtel, béck de Réck
Well am Da, dat gët déck Schluechten
660 Och vu klengem Gras méi déck.
659 gët déck dënn driwwer geschriwwen gin déng; duerchgestrach: An den Heekoup gët; Grot der Dag; Och vu klengem Gras méi déck

Da mat Gaaflen a mat Reechen
Fort dir Fralett nun un d'Zieden,
'T si fir d'Wieder gënsteg Zeechen,
664 Loosst iech dann op d'Feescht nët trieden.

Nët ze brucken nët ze brueden
Nët ze bréien as om Läpp
Hott geméit a muer gelueden
668 Owes këmmt et ston op Häpp.
668 këmmt as duerchgestrach, driwwer steet soll

Hitt dech awer dach am Feier
Ongediirt dän Hee ze huelen:
'T géif der d'Hoosseg an der Scheier
672 Vläch mam rouden Hunn bezuelen.
671 as déck an eppes Aneschtes geschriwwen

No dem Hee gët nët ze lappen
D'Aarbecht këmmt der dënn an déck
Fluess a Fimmel sin ze rappen
676 An ze réiren d'Weessestéck.

Léisst nu d'Fruucht hir Éigen hänken
An den Hällem giel an dir,
Dann den Hittche kanns de schwenken
680 Well de Karschnatz klappt un d'Dir.
677 an Éigen as de g duerchgestrach; Léisst nu d'Fruucht as déck an eppes geschriwwen

Nun eraus dann Hans a Méchel
An dir Fralett alt an d'Rei
Mat der Flaus a mat der Séchel
684 An de Meeschter fir derbei.

Wi rondëm d'Gewane blénken
Wat e Räichtom wäit a breet!
Wellecht Liddchen as z'erdenken
688 Fir de Bauer an der Freed?

Do gesäis de jo ganz kloer
Schéin zu Käercher as geschmolz
All déng Aarbecht vun dem Joer
692 An di Käercher all si Gold.
690 z ersat duerch t am Wuert geschmolz

Looss mech dach se Gold nët nennen
Looss mech iwer d'Gold s'erhiewen
Wat ee kritt aus Gotteshännen
696 Dat as Gléck an dat as Liewen.

Sin nun d'Gowen agescheiert
Wann am Faass de Greeche schaimt
Frou gët d'Kiirmes da gefeiert
700 A gesonge wat sech reimt.

Schéi wäerd d'Jor sech em dech dréien
Wann s de äerdeg bas a weis
Bas de fierdeg kaum mam Méien
704 Kingt déng Sot schuns op en Neis.
D'Strof mat den Zeilen 701 bis 704 as opgepecht; op dem Blat selwer stin dräi Zeilen:
Schén drët d'Johr nun dem Bauer
A seï Wann en Heerz huet a Verstand
Wann en erdeg ass a w
Schén drët d'Jor as an Schén ass d'Liewen déck drageschriwwen; nun as verbessert gin an him, dann him duerchgestrach an emm drénner geschriwwen; bei dem as den m gestrach; A seï as an D.. ass (?) drageschriwwen a gestrach, grad ewéi de Rescht vun der zweter an déi ugefaangen drët Zeil.
Koiné:
Schéin dréit d'Jor nun dem Bauer
A säi Wann en Häerz huet a Verstand
Wann en äerdeg as a w

Jo, bei dir huet Plaz gewonnen
Wat en Diichter huet gesot:
Sauer Woche fréilech Stonnen
708 Rou am Häerz a Freed am Stot.

Wann s de weess wi häerzlech gären
Ech der méi dees Gléck verschaaft!
Ma am Himmel do sin d'Hären
712 Déi eleng hun duerfir d'Kraaft.

Hief dän Häerz a looss mer fléien
Bei di Häre looss mer gon
Datt dai Pléien an dai Séien
716 Vill där Käercher sollen dron.

Sonneschäin a wootlech Drëpsen
Schéckt dir Hären dach als Buet
Loosst nët rau de Som bestëbsen
720 An och d'Wiedre ma kee Schued.
718 dach duerchgestrach, driwwer eis

Setzt dir Hären dach gutt Wuechten,
Datt kee Frascht an d'Land sech schmockelt,
Dee mat Räif an eng zwou Nuechten
724 All jong Semercher äis kockelt.

Suergt mer fir mäi léiwe Bauer
Fir séng Fra, fir Kand a Kënn
As em d'Aarbecht dack och sauer:
728 Schéckt eng Freed em drop geschwënn.

O, mäi Bauer maacht mer glécklech
Hien as d'Wuuzel vun den Äscht.
D'Schrëftgeléiert si geschécklech
732 Dach de Bauer schafft der bescht.

Steet enzwou an engem Wénkel
Him zum Leed e Batterbam:
Wi e Wantergréngsgekrénkel
736 Hänkt em drëm e Blummendram.

Datt e sonndes dach séng Schäppchen
Mat dem Noper fréilech drénkt
Well en d'Woch duurch sech de Käppchen
740 Voller eescht Gedanken dénkt.

Datt och owens an den Uuchten
Wann em d'Haus de Wanter päift
Wann se schaffe bei de Luuchten
744 Frou e Lidd em d'Häerz ergräift.

Schloss

Sou, verstees de séngt de Vugel
Sot de Bauer du zum Kand.
Kuck nu schéisst en, wi eng Kugel
748 Aus der Loft erof op d'Land.

Jü, nu looss mer stall hei halen
Hei as d'Stéck dat gët geséit,
Nun erof vum Päerd mäin Alen,
752 Lo gesäis de wi ee pléit.

Huurteg werft nu d'Éig vum Schlitt en,
An e riicht de Plou sech gutt
Gräift un d'Huer an och un d'Gitten
759 Hott! hi! Haar! mat frouem Mut.

Ma der Léierchen hiirt Liddchen
Dat gefoul dem Jong esou,
Datt e fest sech dréckt den Hittchen
760 A schuns hale wéllt de Plou.

Dëse Facsimilé gouf am Hierscht 1973 no der Originalhandschrëft vum *Michel Rodange* gemaach.

D'Jofferen *Elis a Maargréit Rodange* haten se dem Här Paschtouer *Jos. Gevelinger* ëm 1945 geschenkt. Am Februar 1973 huet d'*Nationalbibliothék Lëtzebuerg* d'Handschrëft kaaft.

D'Opmaachung as eng Iddi vum *Emil van der Vekene*; dat Ganzt eng Aarbecht vun der Dréckerei *Kremer-Müller et Cie*, Esch-Uelzecht.

D'Transcriptioun huet den *Heng Rinnen* an der Orthographie vum Lëtzebuerger *Dixionär* gemaacht.

Dës eenzeg Oplo huet:

10 Stéck, déi nët an den Handel kommen, gezechent vun A bis K;

200 Stéck op Büttepabeier, nummeréiert vun 1 bis 200;

790 Stéck, Normalausgab, nët nummeréiert.

Dear Mother
I have just received
your letter of the 10th
and was glad to hear
from you.

I am well and hope
these few lines will
find you the same.

I have not much news
to write at present.

I have just received your letter of the 10th and was glad to hear from you.

I am well and hope these few lines will find you the same.

I have not much news to write at present.

I have just received your letter of the 10th and was glad to hear from you.

I am well and hope these few lines will find you the same.

I have not much news to write at present.

I have just received your letter of the 10th and was glad to hear from you.